

EDEBİYATTA GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

Editör
Bilal ELBİR

EDEBİYATTA GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

(CURRENT RESEARCH IN LITERATURE)

Lisans: Creative Commons Atıf–Ticari Olmayan–Türetilemez 4.0 Uluslararası /
(*License: Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International*) (CC BY-NC-ND 4.0).

Açık Erişim / Open Access.

DOI: <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

Tavsiye Edilen Atıf / Recommended Citation:

Elbir, B. (Ed.). (2025). *Edebiyatta güncel araştırmalar*. Turkuaz Yayınları.
<https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

EDEBİYATTA GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

(CURRENT RESEARCH IN LITERATURE)

Editörler
Bilal ELBİR

Turkuaz Yayınları
Manisa, Türkiye
2025

EDEBİYATTA GÜNCEL ARAŞTIRMALAR

Editör

Bilal ELBİR

Yayıncı Bilgileri

Yayıncı: Turkuaz Yayınları (Turkuaz Kongre Organizasyonu Fuarcılık
Yayıncılık Eğitim Turizm ve Ticaret Limited Şirketi)

Yayıncı Sertifika No: 57300

Adres: Manisa, Türkiye

Web: <https://turkuazkey.com>

E-posta: bilgi@turkuazkey.com

Yayın Detayları

Yayın Tarihi: Aralık 2025.

Sürüm: Birinci Baskı / Açık erişimli e-kitap

Yayın Dili: Türkçe

Sayfa Sayısı: xxi + 68

Alanı: Eğitim Bilimleri Temel Alanı

Kimlik Bilgileri

E-ISBN: 978-625-5519-40-5 (E-Kitap)

DOI: <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

Telif Hakkı ve Lisanslama

© 2025 Yazarlar. Yayıncı: Turkuaz Yayınları.

Bu eser, Creative Commons Atıf-GayriTicari-Türetilemez 4.0 Uluslararası (CC BY-NC-ND 4.0) lisansı altında ve açık erişimli olarak yayımlanmıştır. Bu lisans, eserin ticari amaç olmaksızın, değiştirilmeden ve orijinaline atıf yapılarak paylaşılmasına izin verir. Lisans kapsamı dışındaki tüm haklar saklıdır.

Lisansın tam metni için aşağıdaki adresini ziyaret ediniz.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Açık Erişim

Bu kitabın tam metnine aşağıdaki adresten ücretsiz erişilebilir:

<https://yayin.turkuazkey.com>

Teknik ve Katalog Bilgileri

Kapak Tasarımı: Yapay zekâ destekli / Turkuaz Tasarım Ekibi

Mizanpaj / Sayfa Düzeni: Turkuaz Tasarım Ekibi

Konu Sınıflandırması (LCC/Dewey): 800- Edebiyat, 100- Felsefe | P- Dil ve Edebiyat, B- Felsefe, Psikoloji, Din

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk Şiiri, İlmihal Geleneği, Kültürel Bellek, Yer Adları, Modern Türk Şiiri

Editöryal Süreç

Bu kitap, yayın sürecinin bir parçası olarak editöryal değerlendirme sürecinden geçmiş, ancak hakem değerlendirmesinden geçmemiştir. İçerik, alanında uzman editörler tarafından gözden geçirilmiş ve geliştirilmiştir.

Etik Beyanlar ve Yayın Politikaları

Yapay Zekâ (AI) Beyanı: Ana metin yazarlar tarafından özgün olarak hazırlanmıştır. Kapak, künye, biçimsel redaksiyon ve Türkçe–İngilizce çevirilerde (OpenAI ChatGPT, Google Gemini, Sider vb.) yapay zekâ araçlarından yararlanılmış; çıktılar yazarlar/editörlerce gözden geçirilmiştir.

Beyanlar: Yazarlar eserin özgün olduğunu, intihal içermediğini, daha önce yayımlanmadığını ve üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmediğini taahhüt eder. Yazarlar ve editörler arasında beyan edilmiş bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. İçerikten doğan hukuki/cezai sorumluluk yazarlara aittir. İntihal veya etik ihlal halinde yayıncı geri çekme (retraction) hakkını saklı tutar.

Üçüncü Taraf İçerikler: Eserdeki üçüncü taraf içerikler (görsel/şekil/tablo vb.) için belirtilen lisans ve izin koşulları geçerlidir.

Sorumluluk Reddi

Bu eserdeki bilgi, görüş, analiz ve teorik yaklaşımlar bilimsel amaçlarla sunulmuştur; bunlardan doğabilecek bilimsel, hukuki ve etik sorumluluk yazarlara aittir. Yazar görüşleri yayıncının veya ilgili kurumların kurumsal görüşünü yansıtmaz. Kitap bilgilendirme ve eğitim amaçlı genel bir çerçeve sunar. İçeriğin hazırlandığı tarihte güncel ve doğru olması için özen gösterilmiş olmakla birlikte doğruluk, eksiksizlik ve güncellik konusunda açık veya zımni garanti verilmez. Bu içerik profesyonel danışmanlık yerine geçmez; okuyucuların bilgileri eleştirel biçimde değerlendirmesi, güvenilir kaynaklarla karşılaştırması ve kararlarında kendi koşullarını gözeterek yetkili uzmanlardan görüş alması önerilir. İçeriğin yanlış yorumlanması/kullanımı ve bunlardan doğabilecek doğrudan veya dolaylı zararlardan yazarlar, editörler ve yayıncı sorumlu değildir.

Tavsiye Edilen Atf (TR)

APA Stili:

Kitap için

Elbir, B. (Ed.). (2025). *Edebiyatta güncel araştırmalar*. Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

Bölümler için

Bölüm 1

Elbir, B. (2025). Usûlî Dîvânî’nda cân ve ten kavramlarının kullanımı. B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* içinde (s. 1-20). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c117>

Bölüm 2

Elbir, B. ve Aydın, Y. (2025). İlmihal geleneği üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* içinde (s. 21-33). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c118>

Bölüm 3

Yorulmaz Kahve, M. (2025). İzmir’de bir yeradı “Yalınayak” üzerine bir değerlendirme. B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* içinde (s. 34-45). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c119>

Bölüm 4

Çopur, Y. (2025). Cahit Külebi’nin şiirlerinde deniz. B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* içinde (s. 46-68). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c120>

CURRENT RESEARCH IN LITERATURE

Editor

Bilal ELBİR

Publisher Information

Publisher: Turkuaz Yayınları (Turkuaz Congress Organization Fair Publishing Education Tourism and Trade Limited Company)

Publisher Certificate No: 57300

Address: Manisa, Türkiye

Web: <https://turkuazkey.com>

Email: bilgi@turkuazkey.com

Publication Details

Publication Date: December 2025.

Edition: First Edition / Open access e-book

Language: Turkish

Page Count: xxi + 68

Field: Basic Field of Educational Sciences

Identity Information

E-ISBN: 978-625-5519-40-5 (E-Book)

DOI: <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

Copyright and Licensing

© 2025 Authors. Publisher: Turkuaz Yayınları.

This work is published as open access under the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) license. This license permits sharing the work for non-commercial purposes, without modification, and with proper attribution to the original. All rights not granted by the license are reserved.

For the full text of the license please visit:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Open Access

This book's full text is available for free at the following address:

<https://yayin.turkuazkey.com>

Technical and Catalog Information

Cover Design: AI-supported / Turkuaz Design Team

Layout / Typesetting: Turkuaz Design Team

Subject Classification (LCC/Dewey): 800- Literature, 100- Philosophy | P- Language and Literature, B- Philosophy, Psychology, Religion

Keywords: Classical Turkish Poetry, Religious Texts, Cultural Memory, Place Names, Modern Turkish Poetry

Editorial Process

This book has undergone an editorial evaluation process as part of the publishing process, but it has not been subjected to peer review. The content has been reviewed and refined by subject matter experts.

Ethical Statements and Publication Policies

Artificial Intelligence (AI) Statement: The main text was originally prepared by the authors. Artificial intelligence tools (such as OpenAI ChatGPT, Google Gemini, Sider) were utilized for the cover, imprint, formal editing, and Turkish-English translations; the outputs were reviewed by the authors/editors.

Declarations: The authors undertake that the work is original, does not contain plagiarism, has not been published before, and does not infringe upon the rights of third parties. There is no declared conflict of interest between the authors and editors. Legal/criminal responsibility arising from the content belongs to the authors. The publisher reserves the right to retraction in case of plagiarism or ethical violation.

Third-Party Content: The specified license and permission terms apply to third-party content (images/figures/tables, etc.) in the work.

Disclaimer

The information, opinions, analyses, and theoretical approaches in this work are presented for scientific purposes; the scientific, legal, and ethical responsibility arising from them belongs to the authors. The authors' views do not reflect the institutional view of the publisher or relevant organizations. The book provides a general framework for informational and educational purposes. While care has been taken to ensure the content is current and accurate at the time of preparation, no express or implied guarantee is given regarding accuracy, completeness, and timeliness. This content does not substitute for professional advice; readers are advised to critically evaluate the information, compare it with reliable sources, and seek opinions from authorized experts, considering their own circumstances in their decisions. The authors, editors, and publisher are not responsible for misinterpretation/misuse of the content and any direct or indirect damages that may arise therefrom.

Recommended Citation (EN)

APA Style:

Book

Elbir, B. (Ed.). (2025). *Edebiyatta güncel araştırmalar* [Current research in literature]. Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28>

Chapter 1

Elbir, B. (2025). Usûlî Dîvânı'nda cân ve ten kavramlarının kullanımı [The use of the concepts of soul (cân) and body (ten) in Usûlî's Dîvân]. In B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* [Current research in literature] (pp. 1-20). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c117>

Chapter 2

Elbir, B., & Aydın, Y. (2025). İlmihal geleneği üzerine hazırlanmış lisansüstü tezlerin incelenmesi [An examination of graduate theses on the ilmihal tradition]. In B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* [Current research in literature] (pp. 21-33). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c118>

Chapter 3

Yorulmaz Kahve, M. (2025). İzmir'de bir yeradı "Yalınayak" üzerine bir değerlendirme [An evaluation of the toponym "Yalınayak" in İzmir]. In B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* [Current research in literature] (pp. 34-45). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c119>

Chapter 4

Çopur, Y. (2025). Cahit Külebi'nin şiirlerinde deniz [The sea in Cahit Külebi's poems]. In B. Elbir (Ed.), *Edebiyatta güncel araştırmalar* [Current research in literature] (pp. 46-68). Turkuaz Yayınları. <https://doi.org/10.63127/tuaz.nd.28.c120>

ÖN SÖZ

Bu kitap, Türk dili ve edebiyatının farklı dönem ve alanlarına ışık tutan özgün akademik çalışmaları bir araya getirmektedir. İlmihal geleneğinden klasik Türk şiirinin sembolik kavramlarına, modern Türk şiirindeki tabiat tasavvurundan yer adbilim çalışmalarına uzanan bu geniş yelpaze hem disiplinler arası bakış açısının hem de akademik çeşitliliğin önemli bir göstergesidir. Eserde yer alan makaleler, Türk kültür ve edebiyatının farklı boyutlarını ele alırken, alan araştırmalarının niteliğini ve kapsamını genişletmeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda Bilal Elbir tarafından kaleme alınan *Usûlî Dîvânı'nda Cân ve Ten Kavramlarının Kullanımı* başlıklı çalışma, klasik Türk şiirinin tasavvufî düşünce dünyasını “cân” ve “ten” kavramları ekseninde tematik bir yaklaşımla değerlendirmekte; Bilal Elbir ve Yusuf Aydın'ın ortak çalışması olan *İlmihal Geleneği Üzerine Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi* ise dinî metinlerin edebî ve sosyokültürel işlevlerini lisansüstü araştırmalar üzerinden bütüncül bir bakışla ele almaktadır.

Kitapta yer alan bir diğer çalışma, Merve Yorulmaz Kahve'nin *İzmir'de Bir Yeradı “Yalınayak” Üzerine Bir Değerlendirme* başlıklı makalesidir. Bu inceleme, yer adlarının dilsel, tarihsel ve kültürel boyutlarını ortaya koyarak adbilim çalışmalarının yerel tarih açısından taşıdığı önemi gözler önüne sermektedir. Modern Türk şiiri bağlamında ise Yusuf Çopur tarafından hazırlanan *Cahit Külebi'nin Şiirlerinde Deniz* adlı çalışma, deniz imgesinin şairin şiir dünyasındaki anlam katmanlarını çok yönlü bir okumayla ele almakta ve Külebi'nin poetikasına yeni bir perspektif kazandırmaktadır.

Bu çalışmaların bir araya gelişi, Türk edebiyatının yalnızca metin merkezli bir alan olmadığını; tarih, coğrafya, halk bilimi, dil bilimi, tasavvuf ve kültür tarihi gibi pek çok disiplinle iç içe geliştiğini açıkça göstermektedir. Bu yönüyle kitap, genç araştırmacılara yeni bakış açıları kazandırmayı, mevcut literatüre katkı sunmayı ve disiplinler arası etkileşimi güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Bu eserde yer alan çalışmalar, XII. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kongresi'nde sunulmuş bildirilerden hareketle hazırlanmış ve geliştirilmiştir.

Kitabın hazırlanma sürecinde emeği geçen tüm araştırmacılara, danışmanlara ve yayıma katkı sağlayan herkese teşekkür ederiz. Ortaya çıkan

bu kolektif çalışmanın, Türk kültür ve edebiyatı araştırmalarında yeni ufuklar aması temennisiyle okuyucuların istifadesine sunulmaktadır.

Editör

Do. Dr. Bilal ELBİR

Manisa, Aralık 2025

PREFACE

This book brings together original academic studies that shed light on different periods and fields of Turkish language and literature. This wide spectrum, ranging from the Ilmihal tradition to the symbolic concepts of classical Turkish poetry, from the conception of nature in modern Turkish poetry to onomastics studies, is an important indicator of both an interdisciplinary perspective and academic diversity. The articles in this work aim to expand the quality and scope of field research while addressing different dimensions of Turkish culture and literature. In this context, the study titled "The Use of Cân and Ten Concepts in Usûlî Dîvânı" written by Bilal Elbir evaluates the Sufi thought world of classical Turkish poetry with a thematic approach centered on the concepts of "cân" and "ten"; while "An Examination of Postgraduate Theses Prepared on the Ilmihal Tradition," a joint work by Bilal Elbir and Yusuf Aydın, comprehensively addresses the literary and sociocultural functions of religious texts through postgraduate research.

Another study included in the book is Merve Yorulmaz Kahve's article titled "An Evaluation of a Place Name in Izmir: 'Yalınayak'." This examination reveals the linguistic, historical, and cultural dimensions of place names, demonstrating the importance of onomastics studies for local history. In the context of modern Turkish poetry, the study titled "The Sea in Cahit Külebi's Poems," prepared by Yusuf Çopur, explores the layers of meaning of the sea image in the poet's world of poetry through a multifaceted reading, bringing a new perspective to Külebi's poetics.

The compilation of these studies clearly demonstrates that Turkish literature is not merely a text-centered field; it develops intertwined with many disciplines such as history, geography, folklore, linguistics, Sufism, and cultural history. In this respect, the book aims to provide new perspectives to young researchers, contribute to the existing literature, and strengthen interdisciplinary interaction.

The studies included in this work were prepared and developed based on papers presented at the XII. International Strategic Research Congress.

We would like to thank all researchers, advisors, and everyone who contributed to the publication process of this book. This collective work is

presented to the readers with the hope that it will open new horizons in Turkish culture and literature research.

Editor

Assoc. Prof.Bilal Elbir

Manisa, December 2025

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	vii
PREFACE.....	ix
İÇİNDEKİLER.....	xi
ÖZET	xii
ABSTRACT	xiii
GENİŞLETİLMİŞ ÖZET	xiv
EXTENDED ABSTRACT	xvi
KATKIDA BULUNANLAR	xviii
CONTRIBUTORS.....	xx

BÖLÜM 1

USÛLÎ DÎVÂNINDA CÂN VE TEN KAVRAMLARININ KULLANIMI

Bilal ELBİR.....	1
------------------	---

BÖLÜM 2

İLMİHAL GELENEĞİ ÜZERİNE HAZIRLANMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

Bilal ELBİR, Yusuf AYDIN	21
--------------------------------	----

BÖLÜM 3

İZMİR’DE BİR YERADİ “YALINAYAK” ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Merve YORULMAZ KAHVE	34
----------------------------	----

BÖLÜM 4

CAHİT KÜLEBİ’NİN ŞİİRLERİNDE DENİZ

Yusuf ÇOPUR	46
-------------------	----

ÖZET

Edebiyatta Güncel Araştırmalar, Türk dili ve edebiyatı çalışmalarında farklı dönem, tür ve yöntemlere uzanan güncel tartışmaları bir araya getiren derleme bir eserdir. Kitap, klasik metin çözümlemelerinden modern şiir okumasına, yeradbilim incelemelerinden ilmihal geleneği gibi dinî-kültürel bir türün akademik üretim haritasına kadar uzanan geniş bir yelpazede, metin-kültür-toplum ilişkisini çok boyutlu biçimde ele alır. Bölümler; kavramların şiirsel anlam dünyasındaki işlevini, metinlerin tarihsel bağlamlarını ve kültürel hafızanın dilsel izlerini takip ederek, edebiyat araştırmalarında disiplinler arası bakışın önemini vurgular.

Eserin bütününde ortak hedef; farklı örneklemeler üzerinden anlam üretim süreçlerini görünür kılmak, araştırmacılara hem yöntemsel hem de kavramsal açıdan yeni açılımlar sunmaktır. Bu çerçevede kitap; divan şiirinin sembolik dilinde “cân-ten” ikiliğinin tasavvufi boyutları, ilmihal çalışmalarının lisansüstü tezler üzerinden güncel eğilimleri, “Yalınayak” yeradı örneğinde toponimin tarihsel-kültürel katmanları ve Cahit Külebi şiirinde deniz imgesinin çok işlevli anlam evreni gibi temalar etrafında, edebiyat araştırmalarının hem tarihsel derinliğini hem de güncel yorum imkânlarını bir araya getirir. Sonuç olarak Edebiyatta Güncel Araştırmalar, farklı alt alanları buluşturan yapısıyla literatüre katkı sunmayı ve yeni çalışmalara zemin oluşturmayı amaçlayan bütüncül bir kaynak niteliğindedir.

ABSTRACT

Current Studies in Literature is an edited volume that brings together diverse, contemporary inquiries in Turkish language and literary studies. The book adopts a multi-perspective approach to the relationship between text, culture, and society by combining close reading, conceptual analysis, and culturally informed interpretation across different genres and periods. Its scope extends from classical Ottoman poetry to modern Turkish verse, and from onomastics (place-name studies) to an academic mapping of the ilmihal tradition as a genre of religious-cultural instruction.

Across the chapters, the volume highlights how meaning is produced through symbolic language, historical context, and cultural memory. It also underlines the value of interdisciplinary methods in literary scholarship: concepts are examined not only as lexical units but as carriers of metaphysical, social, and aesthetic significance; texts are treated as sites where tradition and modern interpretation intersect; and linguistic forms—such as toponyms—are approached as archives of local history and collective narratives.

As a whole, the book aims to provide researchers with both methodological tools and thematic pathways for further study. By juxtaposing analyses of Sufi-inflected imagery in divan poetry, recent trends in graduate-level research on the ilmihal tradition, a case study on the Izmir toponym “Yalınayak,” and an image-centered reading of the sea in Cahit Külebi’s poetry, the volume offers a coherent yet varied contribution to the field. Ultimately, Current Studies in Literature functions as a collective scholarly resource designed to expand interpretive horizons and stimulate new research trajectories within Turkish literary and cultural studies.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Bu kitap, Türk dili ve edebiyatı araştırmalarında farklı alt alanlara yayılan güncel tartışmaları tek bir çatı altında toplayarak, metin çözümleme pratiklerinin ne kadar geniş bir yöntem ve kavram repertuvarına sahip olduğunu göstermeyi amaçlar. Derleme yapısı sayesinde eser; klasik şiirin sembolik diliyle modern şiirin imge dünyasını, yeradbilimin kültürel-historik okuma imkânlarıyla ilmihal geleneğinin akademik üretim haritasını yan yana getirir. Böylece edebiyat araştırmalarının yalnızca metin içi okumalarla sınırlı kalmadığı; dil, kültür, tarih ve toplumsal hafıza boyutlarıyla birlikte ele alındığında çok daha kapsamlı sonuçlara ulaşabildiği vurgulanır.

Kitabın birinci bölümü, “Usûlî Dîvânı’nda Cân ve Ten Kavramlarının Kullanımı” başlığıyla Bilal Elbir tarafından kaleme alınmıştır. Bu bölüm, divan şiirinin zengin sembolizminde “cân” ve “ten” kavramlarının tasavvufi anlam alanlarını ontolojik ve metafizik bir gerilim hattı üzerinden ele alarak, Usûlî’nin şiir dünyasında bu kavramların işlevsel örgüsünü görünür kılar.

İkinci bölüm, “İlmihal Geleneği Üzerine Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” başlığıyla Bilal Elbir ve Yusuf Aydın’ın ortak imzasını taşır. İlmihal türünü ve bu alandaki lisansüstü tezleri merkeze alan bölüm; ilmihal geleneğinin akademide nasıl çalışıldığını, tematik yönelimleri, yöntem tercihlerini ve dönemsel yoğunlaşmaları üzerinden tartışarak alanın araştırma boşluklarına işaret eder.

Üçüncü bölüm, “İzmir’de Bir Yeradı ‘Yalınayak’ Üzerine Bir Değerlendirme” başlığıyla Merve Yorulmaz Kahve tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışma, “Yalınayak” yeradını adbilim/yeradbilim çerçevesinde çözümleyerek, yer adlarının yalnızca dilsel yapısını değil; tarihsel demografi, yerel anlatılar ve kültürel hafıza ile kurduğu ilişkileri de çok kaynaklı biçimde değerlendirmeye açar.

Dördüncü bölüm ise “Cahit Külebi’nin Şiirlerinde Deniz” başlığıyla Yusuf Çopur tarafından kaleme alınmıştır. Bölüm, Cahit Külebi şiirinde “deniz” imgesinin sadece bir tabiat unsuru olarak değil; duygu, bellek, özgürlük, kaçış ve umut gibi farklı anlam katmanlarını taşıyan çok işlevli bir poetik öge olarak nasıl kurulduğunu inceler.

Sonuç olarak eser; kavram, tür, yer adı ve imge etrafında gelişen bu dört çalışma üzerinden, edebiyat araştırmalarında hem metin merkezli hem de bağlam merkezli yaklaşımların birbirini tamamladığını ortaya koyar; genç

araştırmacılaraya yeni okuma g zerg hları ve disiplinler arası düşünme imk nları sunar.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk şiiri,  lmihal Geleneği, Kültürel Bellek, Yer Adları, Modern Türk şiiri

EXTENDED ABSTRACT

This edited volume brings together contemporary perspectives in Turkish literary and cultural studies, demonstrating the depth that literary research achieves when textual interpretation is integrated with conceptual, historical, linguistic, and cultural inquiry. By presenting four chapters that range from Ottoman divan poetry to modern Turkish verse, and from onomastics to the academic mapping of the *ilmihal* tradition, the book offers a coherent snapshot of interdisciplinary possibilities within the field.

Chapter 1, titled “Usûlî Dîvânı’nda Cân ve Ten Kavramlarının Kullanımı” (The Use of the Concepts ‘Cân’ and ‘Ten’ in Usûlî’s Dîvân) by Bilal Elbir, focuses on the symbolic and Sufi-inflected semantics of the concepts *cân* (soul/essence) and *ten* (body/corporeality). The chapter foregrounds how such concept-pairs function as metaphysical axes in classical poetry, shaping the poem’s meaning-making processes through layered cultural and mystical codes.

Chapter 2, “İlmihal Geleneği Üzerine Hazırlanmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” (An Analysis of Graduate Theses Prepared on the İlmihal Tradition) by Bilal Elbir and Yusuf Aydın, provides a comprehensive overview of graduate-level academic production regarding the *ilmihal* tradition. By surveying existing theses to identify thematic and methodological trends, the chapter frames *ilmihal* not only as a genre of practical religious instruction but also as a cultural-historical phenomenon with pedagogical and sociological dimensions, while simultaneously pointing toward underexplored research directions.

Chapter 3, “İzmir’de Bir Yeradı ‘Yalınayak’ Üzerine Bir Değerlendirme” (An Evaluation of the Place Name ‘Yalınayak’ in İzmir) by Merve Yorulmaz Kahve, examines the İzmir/Tire toponym “Yalınayak” through the lenses of onomastics and toponymy. The analysis illustrates how a single place name can encapsulate linguistic structure, local narratives, historical settlement patterns, and cultural memory, thereby necessitating a multi-source interpretive strategy.

Chapter 4, “Cahit Külebi’nin Şiirlerinde Deniz” (The Sea in Cahit Külebi’s Poems) by Yusuf Çopur, analyzes the sea as a recurring poetic image in the work of Cahit Külebi. The chapter argues that the sea functions as a multi-layered motif—oscillating between loneliness and refuge, memory and

place, and hope and vitality—thus revealing the poet’s affective and symbolic architecture.

Collectively, this volume demonstrates that contemporary literary scholarship benefits significantly from connecting close reading to broader cultural and linguistic contexts, offering readers methodological variety and new interpretive pathways for future research.

Keywords: Classical Turkish Poetry, Religious Texts, Cultural Memory, Place Names, Modern Turkish Poetry

KATKIDA BULUNANLAR

AYDIN, Yusuf

Yusuf Aydın, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı (Manisa, Türkiye) alanında doktora öğrencisidir. Lisans eğitimini 2019 yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde, yüksek lisans eğitimini 2023 yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı - Türk Halk Bilimi anabilim dalında tamamlamıştır. Temel araştırma alanları çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatları, Türk halk bilimi, eski Türk edebiyatı, yeni Türk edebiyatı konularını kapsamaktadır. Yazarın yayımlanmış ulusal ve uluslararası makaleleri ve kitap bölümleri bulunmaktadır.

E-posta: 244012018@ogr.cbu.edu.tr, yusufaydn05@gmail.com |
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0241-6515>

ÇOPUR, Yusuf

Dr. Yusuf Çopur, (İstanbul, Türkiye) bağımsız araştırmacıdır. Lisans eğitimini 2003 yılında Manisa Celal Bayar Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünde, yüksek lisans eğitimini 2012 yılında Marmara Üniversitesi Yeni Türk Edebiyatı anabilim dalında ve doktora derecesini 2016 yılında Marmara Üniversitesi Yeni Türk Edebiyatı alanında tamamlamıştır. Temel araştırma alanları Türk dili ve edebiyatı konularını kapsamaktadır. Yazarın Türkçe ve İngilizce dillerinde yayımlanmış ulusal ve uluslararası makaleleri ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Yayımlanmış başlıca kitapları arasında Cevdet Kudret'in Romanlarında Sosyal Hayat yer almaktadır.

E-posta: copuryusuf@gmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2196-5867>

ELBİR, Bilal

Doç. Dr. Bilal Elbir, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (Manisa, Türkiye) bünyesinde bölüm başkanı olarak görev yapmaktadır. Lisans eğitimini 1994 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği bölümünde, yüksek lisans eğitimini 1997 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalında ve doktora derecesini 2003 yılında Ege Üniversitesi Eski Türk Edebiyatı alanında tamamlamıştır. Temel

araştırma alanları klasik edebiyat, şerh, metin incelemeleri, değerler eğitimi, divan şiiri konularını kapsamaktadır. Yazarın Türkçe dillerinde yayımlanmış ulusal ve uluslararası makaleleri ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Yayımlanmış başlıca kitapları arasında Kıyâfet-nâme, Edebiyat Bilgi ve Teorileri, Mevlânâ ve Değerler Eğitimi yer almaktadır.

E-posta: bilal.elbir@cbu.edu.tr, bilal.elbir@hotmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8865-1240>

YORULMAZ KAHVE, Merve

Öğr. Gör. Dr. Merve Yorulmaz Kahve, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Rektörlük, Türk Dili Bölümü (Manisa, Türkiye) bünyesinde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Lisans eğitimini 2007 yılında Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi bölümünde, yüksek lisans eğitimini 2011 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı anabilim dalında ve doktora derecesini 2018 yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Türk Dili alanında tamamlamıştır. Temel araştırma alanları adbilimi, yeradları, yeni Türk dili, Osmanlı Türkçesi konularını kapsamaktadır. Yazarın Türkçe ve İngilizce dillerinde yayımlanmış ulusal ve uluslararası makaleleri ve kitap bölümleri bulunmaktadır. Yayımlanmış başlıca kitapları arasında Rüya Tabirleri Düş Ta'biri Cedveli; Muğla Silikyeradları -Menteşe Örneği; Şifa Niyetine Biberiye Terceme-i Havvas Bibariye yer almaktadır.

E-posta: merve.yorulmazkahve@cbu.edu.tr, merveeyorulmazkahve@hotmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6818-5759> | ResearcherID: KFQ-6073-2024 | Scopus ID: 58938361200

CONTRIBUTORS

Aydın, Yusuf

Yusuf Aydın is a ph.d. student in Turkish Language and Literature, Graduate School of Education, Manisa Celal Bayar University, Manisa, Türkiye. Aydın completed undergraduate education at Manisa Celal Bayar University in the department of Turkish Language and Literature in 2019, master's education at Manisa Celal Bayar University in the department of Turkish Language and Literature – Turkish Folklore in 2023. Primary research interests include contemporary turkic languages and literatures, turkish folklore, old turkish literature, modern turkish literature. Aydın has national and international articles and book chapters published.

E-mail: 244012018@ogr.cbu.edu.tr, yusufaydn05@gmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0241-6515>

Çopur, Yusuf

Dr. Yusuf Çopur (İstanbul, Türkiye) is an independent researcher. Çopur completed undergraduate education at Manisa Celal Bayar University in the department of Turkish Language Teaching in 2003, master's education at Marmara University in the department of Modern Turkish Literature in 2012, and Ph.D. degree from Marmara University in the field of Modern Turkish Literature in 2016. Primary research interests include turkish language and literature. Çopur has national and international articles and book chapters published in Turkish and English. Selected published books include Social Life in Cevdet Kudret's Novels.

E-mail: copuryusuf@gmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2196-5867>

Elbir, Bilal

Assoc. Prof. Bilal Elbir serves as a head of department at the Department of Turkish Language and Literature, Faculty of Humanities and Social Sciences, Manisa Celal Bayar University, Manisa, Türkiye. Elbir completed undergraduate education at Dokuz Eylul University in the department of Turkish Language and Literature Teaching in 1994, master's education at Dokuz Eylul University in the department of Turkish Language and Literature in 1997, and Ph.D. degree from Ege University in the field of Old

Turkish Literature in 2003. Primary research interests include classical turkish literature, commentary (sharh), textual studies, values education, divan poetry. Elbir has national and international articles and book chapters published in Turkish. Selected published books include Kıyâfet-nâme; Edebiyat Bilgi ve Teorileri; Mevlânâ ve Değerler Eğitimi.

E-mail: bilal.elbir@cbu.edu.tr, bilal.elbir@hotmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8865-1240>

Yorulmaz Kahve, Merve

Lect. Dr. Merve Yorulmaz Kahve serves as a lecturer at the Department of Turkish Language, Rectorate, Manisa Celal Bayar University, Manisa, Türkiye. Yorulmaz Kahve completed undergraduate education at Gazi University in the department of Turkish Language and Literature Education in 2007, master's education at Dokuz Eylul University in the department of Turkish Language and Literature in 2011, and Ph.D. degree from Muğla Sıtkı Koçman University in the field of Turkish Language in 2018. Primary research interests include onomastics, toponymy, modern turkish language, ottoman turkish. Yorulmaz Kahve has national and international articles and book chapters published in Turkish and English. Selected published books include Rüya Tabirleri Düş Ta'biri Cedveli; Muğla Silikyeradları -Menteşe Örneği; Şifa Niyetine Biberiye Terceme-i Havvas Bibarîye..

E-mail: merve.yorulmazkahve@cbu.edu.tr, merveyorulmazkahve@hotmail.com | ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6818-5759> | ResearcherID: KFAQ-6073-2024 | Scopus ID: 58938361200